

Бердянський державний педагогічний університет
Кафедра соціальних комунікацій

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Завідувач кафедри
Ю. О. Мельнікова
“30” серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Ідіостиль журналіста
(назва навчальної дисципліни)
Спеціальність 061 Журналістика
(шифр і назва спеціальності)
Освітньо-професійна програм Журналістика
(назва освітньої програми)
Факультет факультет філології та соціальних комунікацій
(назва факультету)

Бердянськ, 2019

Робоча програма з дисципліни «Ідіостиль журналіста» для здобувачів вищої освіти спеціальності 061 Журналістика.

Освітньо-професійної програми Журналістика

Розробники: доц. Кондакова Л. О.

Робочу програму погоджено проектною групою освітньо-професійної програми «Журналістика» та схвалено на засіданні кафедри соціальних комунікацій

від "30" серпня 2019 року (протокол № 2)

Завідувач кафедри соціальних комунікацій

(підпис)

(Мельнікова Ю. О.)
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми

(підпис)

(Мельнікова Ю. О.)
(прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 06 Журналістика (шифр і назва)	Обов'язкова	
	Спеціальність 061 Журналістика (шифр і назва)		
Модулів – 3	Освітньо-професійна програма: Журналістика	Рік підготовки	
Змістових модулів – 6		4-й	4-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
Мова навчання: українська		7-й	7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		18 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		54 год.	82 год.
		Індивідуальні завдання:	
		-	
		Вид контролю:	
		залік	залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 40% до 60%

для заочної форми навчання – 10% до 90%

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Ідіостиль журналіста» – подати стилістичну систему української мови в її довершеній, поліфункціональній формі; домогтися засвоєння основних понять теоретичної і практичної стилістики; домогтися оволодіння стилістичними нормами літературного мовлення; виробити чуття естетики мовлення, вміння працювати над своїм словом і стежити за мовленням інших.

Завдання: з'ясування й засвоєння ключових понять і категорій стилістики; визначення основних критеріїв класифікації стилів; вивчення етапів формування, становлення і розвитку функціональних стилів української літературної мови в різних сферах спілкування, ролі інтра- та екстралінгвальних чинників; характеристики стилістичного матеріалу сучасної української мови.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- головні критерії класифікації функціональних стилів;
- основні етапи формування, становлення і розвитку функціональних стилів української літературної мови в різних сферах спілкування;

вміти:

- описувати у формі текстів різних жанрів для визначення маркованих і нейтральних мовних засобів, емоційно та експресивно забарвлених елементів, що належать до різних функціональних стилів української мови;
- виявляти процеси і тенденції розвитку стилістичної системи української мови;
- здійснювати стилістичну характеристику фонетичних, лексичних і граматичних засобів української мови;
- здійснювати семантико-стилістичний аналіз текстів зі стилістичними фігурами та тропами;
- враховувати взаємозв'язки двох форм мови - писемної та усної, виявляти книжні та розмовні елементи;
- редагувати тексти, виявляти і виправляти відхилення від стилістичних норм.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми:

№ з/п	Програмні компетентності	Компетентності*	Результати навчання
1.	Загальні	ЗК 9. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	ПРЗ 7. Знати державну мову та одну із іноземних (європейських) мов. ПРУ 6. Уміти ясно, грамотно, логічно висловлювати свої думки як усно, так і письмово державною мовою та однією з іноземних мов.
2.	Фахові	СК 5. Здатність готувати (писати та редагувати)	ПРЗ 12. Знає види та норми редагування матеріалів ЗМК з урахуванням їх різновиду

	журналістські матеріали для ЗМК в різних жанрах: відобразити дійсність способом інформування, тлумачення, коментування, інтерпретації фактів з урахуванням особливостей, технологічних вимог та аудиторії кожного виду ЗМК.	(друковані, радіо, телебачення, інтернет-ЗМІ). ПРУ 6. Уміє ясно, грамотно і логічно висловлювати свої думки як усно, так і письмово державною мовою та однією з іноземних мов.
--	---	---

* На кожну дисципліну обсягом до 5 кредитів ЕКТС обирають 2-3 компетенції з освітньо-професійної програми (профілю програми), обсягом до 10 кредитів – 3-4 компетенції, але не більше 4.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основі поняття ідіостилу журналіста.

Тема 1. Основні поняття загальної стилістики. Стил і форми мови. Вступ. Основні поняття загальної стилістики. Писемна й усна форми літературної мови.

Тема 2. Характеристика функціональних стилів української мови. Стил мови: художній, публіцистичний, науковий, офіційно-діловий, конфесійний, розмовний, епістолярний. Поняття про колоритно-стильові різновиди мови: урочистий, офіційний, ввічливий, фамільярний, жартівливий, інтимно-ласкавий.

Змістовий модуль 2. Лексична стилістика та її функції.

Тема 3. Лексична стилістика. Характеристика лексико-стилістичних засобів української мови.

Поняття про лексико-стилістичну систему української мови. Загальноживана лексика. Лексика обмеженого стилістичного вживання: застарілі слова; неологізми; термінологічна лексика; іншомовна лексика; діалектна лексика; розмовно-просторічна лексика; емоційно-експресивна лексика. Багатозначність слова в аспекті стилістики. Прийоми стилістичного використання омонімів. Стилістичні функції синонімів. Стилістичне використання антонімів.

Змістовий модуль 3. Стилістичне використання семантико-структурних властивостей фразеологізмів.

Тема 4. Фразеологічна стилістика. Стилістична характеристика фразеології української мови. Вивчення фразеології у стилістичному аспекті. Експресивно-стилістичні особливості фразеологізмів: експресивно-образний устрій фразеології; стилістичне забарвлення фразеологічних зворотів. Стилістичне використання семантико-структурних властивостей фразеологізмів.

Тема 5. Стилiстичнi засоби словотвору. Стилiстична характеристика словотвiрних засобiв української мови. Стилiстичнi ресурси словотворення української мови. Стилiстичнi ресурси словотворення iменникiв. Стилiстичнi ресурси словотворення прикметникiв i прислiвникiв. Стилiстичне використання демiнутивних та уагментативних суфiксiв. Стилiстичнi можливостi iнших видiв словотвору (основоскладання, абрeвiацiя, переосмислення тощо).

Змiстовий модуль 4. Стилiстична характеристика словотвiрних засобiв мови.

Тема 6. Стилiстична морфологiя. Стилiстична характеристика морфологiчних засобiв української мови: повнозначнi частини мови.

Граматична стилiстика як учення про стилiстичний аспект граматичної будови мови, стилiстичнi можливостi граматичних одиниць. Стилiстичнi функцiї iменникiв. Стилiстичнi можливостi граматичних форм часу, способу, особи, виду, стану дiєслiв. Стилiстичне використання якiсних, вiдносних, присвiйних прикметникiв, повних i коротких форм. Стилiстичнi ознаки займенникiв. Стилiстичнi опозицiї варiантних форм вiдмiнкiв.

Змiстовий модуль 5. Вчення про тропи i фiгури.

Тема 7. Стилiстичнi властивостi службових частин мови: прийменникiв, сполучникiв, часток. Участь прийменникiв, сполучникiв, часток у твореннi стилiстичних фiгур. Интер'єктиви як стилiстична категорiя.

Тема 8. Тропи i фiгури. Вчення про тропи i фiгури. Системний характер тропiки. Класифiкацiя тропiв. Метафора. Механiзм метафоризацiї. Види метафор. Метонiмiя. Синекдоха. Парономазiя. Епiтет, види епiтетiв. Порiвняння, способи граматичного вияву. Персонiфiкацiя. Алегорiя. Iронiя. Пародiя. Фiгури. Класифiкацiя фiгур. Повтор, анафора, амплiфiкацiя, асиндетон, полiсиндетон, елiпс, перiод, паралелiзм, парафраза, плеоназм, тавтологiя, градацiя, умовчання та iн.

Змiстовий модуль 6. Семантико-стилiстичний аналіз текстiв.

Тема 9. Стилiстичний синтаксис. Стилiстична характеристика синтаксичних засобiв української мови.

Особливостi використання рiзних типiв речень. Стилiстичнi функцiї модальних рiзновидiв речень (питальних, розповiдних, спонукальних, стверджувальних, заперечних, окличних). Стилiстичнi функцiї односкладних та неповних речень. Стилiстичнi можливостi складних речень. Стилiстична основа ускладнених речень. Стилiстичнi функцiї прямої, невластиве прямої мови, авторського введення. Порядок слiв як стильова ознака мовлення.

Тема 10. Фонетико-орфоепiчний та лексичний аналіз тексту. Частиномовний аналіз тексту. Синтаксичний аналіз тексту. Зiставний лiнгвiстичний аналіз.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змiстових модулiв i тем	Кiлькiсть годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числi					усього	у тому числi				
		л	п	лаб	iнд	с.р.		л	п	лаб	iнд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змiстовий модуль 1. Основi поняття iдiостилу журналіста												
Тема 1. Основні поняття курсу iдiостилу журналіста.	6	2		-	-	4	6	2		-	-	4
Тема 2. Характеристика функціональних стилів української мови.	8	2	2	-	-	4	8		2	-	-	6
Разом за змiстовим модулем 1	14	4	2	-	-	8	14	2	2	-	-	10
Змiстовий модуль 2. Лексична стилістика та її функції												
Тема 3. Характеристика лексико-стилiстичних засобiв української мови.	16	2	4	-	-	10	16	-	-	-	-	16
Разом за змiстовим модулем 2	16	2	4	-	-	10	16	-	-	-	-	16
Усього годин за М 1	30	6	6	-	-	18	30	2	2	-	-	26
Модуль 2												
Змiстовий модуль 3. Стилiстичне використання семантико-структурних властивостей фразеологiзмiв												
Тема 4. Фразеологiчна стилістика.	6	2		-	-	4	6	2		-	-	4
Тема 5. Стилiстичнi засоби словотвору.	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Разом за змiстовим модулем 3	14	4	2	-	-	8	14	2		-	-	12
Змiстовий модуль 4. Стилiстична характеристика словотвiрних засобiв мови												
Тема 6. Стилiстична морфологiя.	16	2	4	-	-	10	16	-	-	-	-	16
Разом за змiстовим модулем 4	16	2	4	-	-	10	16	-	-	-	-	16
Усього годин за М 2	30	6	6	-	-	18	30	2		-	-	28
Модуль 3												
Змiстовий модуль 5. Вчення про тропи i фiгури												
Тема 7. Стилiстичнi властивостi службових частин мови.	8	2		-	-	6	8	-	-	-	-	8
Тема 8. Тропи i фiгури.	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Разом за змiстовим	16	4	2	-	-	10	16	-	-	-	-	16

модулем 5											
Змістовий модуль 6. Семантико-стилістичний аналіз текстів											
Тема 9. Стилістичний синтаксис.	6		2	-	-	4	6	-	-	-	6
Тема 10. Повний стилістичний аналіз тексту.	8	2	2	-	-	4	8	-	2	-	6
Разом за змістовим модулем 6	14	2	4	-	-	8	14	-	2	-	12
Усього годин за МЗ	30	6	6	-	-	18	30	-	2	-	28
ІНДЗ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	90	18	18	-	-	54	90	4	4	-	82

4. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1.	Основні поняття авторської стилістики.	2	2
2.	Стилі мови: художній, публіцистичний, науковий, офіційно-діловий, конфесійний, розмовний, епістолярний.	2	-
3.	Стилістика мовних одиниць різних рівнів в індивідуально-авторському тексті.	2	-
4.	Стилістична характеристика фразеології української мови.	2	2
5.	Стилістична характеристика словотвірних засобів української мови.	2	-
6.	Стилістична характеристика морфологічних засобів української мови.	2	-
7.	Стилістичні властивості службових частин мови: прийменників, сполучників, часток.	2	-
8.	Вчення про тропи і фігури. Системний характер тропіки.	2	-
9.	Фонетико-орфоепічний та лексичний аналіз тексту.	2	-
Разом		18	4

5. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1.	Поняття про колоритно-стильові різновиди мови: урочистий, офіційний, ввічливий, фамільярний, жартівливий, інтимно-ласкавий.	2	2
2.	Лексика обмеженого стилістичного вживання: застарілі слова; неологізми; термінологічна лексика; іншомовна лексика; діалектна лексика; розмовно-просторічна лексика; емоційно-експресивна лексика.	4	-

3.	Стилістична характеристика словотвірних засобів української мови.	2	-
4.	Стилістична характеристика морфологічних засобів української мови: повнозначні частини мови.	4	-
5.	Тропи і фігури у стилістиці української мови.	2	-
6.	Стилістичне використання синтаксичних засобів української мови.	2	-
7.	Семантико-стилістичний аналіз текстів зі стилістичними фігурами.	2	2
Разом		18	4

6. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені планом.

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1.	Тема 1. Основні поняття курсу ідіостиль журналіста.	4	4
2.	Тема 2. Характеристика функціональних стилів української мови.	4	6
3.	Тема 3. Характеристика лексико-стилістичних засобів української мови.	10	16
4.	Тема 4. Фразеологічна стилістика.	4	4
5.	Тема 5. Стилістичні засоби словотвору.	4	8
6.	Тема 6. Стилістична морфологія.	10	16
7.	Тема 7. Стилістичні властивості службових частин мови.	6	8
8.	Тема 8. Тропи і фігури.	4	8
9.	Тема 9. Стилістичний синтаксис.	4	6
10.	Тема 10. Повний стилістичний аналіз тексту.	4	6
Разом		54	82

8. Індивідуальні завдання

1. Підготовка рефератів. Тематика рефератів:

- Класифікація стилів сучасної української літературної мови.
- Визначальні особливості художнього стилю сучасної української літературної мови.
- Особливості публіцистичного стилю сучасної української літературної мови.
- Основні ознаки та мовні особливості розмовного стилю.
- Визначальні мовні засоби для формування наукового, публіцистичного, ділового, художнього стилів.

- Лексичні засоби стилістики. Стилiстичнi функцiї слiв з переносним значенням.
- Метафоризація та її різновиди.
- Стилiстичнi функцiї перифраз.
- Стилiстичне використання каламбурiв.
- Стилiстична класифікація фразеологізмів. Роль фразеології у різних стилях.
- Крилаті слова та афоризми. Їх стилістична роль.
- Стилiстичнi можливості словотворення.
- Стилiстичнi можливості складного речення.

2. Конспект статей, що стосуються актуальних проблем дисципліни «Ідіостиль журналіста».

9. Методи навчання

Лекція, бесіда, практичні роботи, самостійна робота студентів.

10. Засоби оцінювання

Питання для самоконтролю, залік.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест (залік)	Сума
ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3	ЗМ 4	ЗМ 5	ЗМ 6					50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... T26 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності		Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	вiдмiнно зараховано
78-89	B	добре	
65-77	C		
58-64	D		
50-57	E	задовільно	
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Тексти лекцій.
2. Плани практичних занять.
3. Плани самостійних занять.

13. Рекомендована література

Базова

1. Волкогуб Г. Практична стилістика української мови: Навч. посібник. - Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. - 256 с.
2. Голубовська І.В. Основи літературознавства: Навчально-методичний посібник для студентів нефілологічних спеціальностей. – Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2008. – 60 с.
3. Дудик П.С. Стилiстика української мови: Навчальний посiбник. - К.: Видавничий центр "Академія", 2005. 368 с.
4. Зубков М.Г. Українська мова: універсальний довідник. – 3-тє вид., випр. і доп. – Х.: ВД „Школа”, 2008. – 496 с.
5. Климова К.Я., Романюк П.Ф. Практична стилістика сучасної української мови: Навч. посібник. - Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2005.-144 с.
6. Кравець Л.В. Стилiстика української мови: Практикум: Навч. посiб. - К.: Вища шк, 2004. - 199 с.
7. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.М. Стилiстика української мови: Підручник. — К.: Вища шк., 2003. — 462 с.
8. Мацько Л. Стилiстика української мови: Програма для філологічних факультетів вищих навчальних закладів України // Дивослово. -2002.-№9.-С. 50-57.

Допоміжна

9. Колесников Н.П. Практическая стилистика и литературное редактирование. - Учебное пособие. - М.: ИКЦ «МарТ», 2003. - 192 с.
10. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. – 416 с.
11. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови: Підручник. – К.: ВЦ „Академія”, 2004. – 408 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ.
2. Медіатека факультету філології та соціальних комунікацій (56208).
3. Медіатека кафедри соціальних комунікацій.